A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2013. március 21.*

„Regionális támogatási program — Mezőgazdasági termékek feldolgozásával és forgalmazásával kapcsolatos beruházások — Bizottsági határozat — A belső piaccal való összeegyeztethetetlenség — Az összeegyeztethetetlen támogatások megvonása — A támogatás nyújtásának időpontja — A bizalomvédelem elve”

A C-129/12. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Finanzgericht des Landes Sachsen-Anhalt (Németország) a Bírósághoz 2012. március 8-án érkezett, 2012. február 27-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Magdeburger Mühlenwerke GmbH**

és

a **Finanzamt Magdeburg**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: R. Silva de Lapuerta tanácselnök, G. Arestis, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev (előadó) és J. L. da Cruz Vilaça bírák,

főtanácsnok: M. Wathelet,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a német kormány képviseletében T. Henze és N. Graf Vitzthum, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében V. Kreuschitz és T. Maxian Rusche, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: német.

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a Németországban regionális célú, létező támogatási programok alapján mezőgazdasági termékek feldolgozásához és forgalmazásához nyújtható állami támogatásokról szóló, 1998. május 20-i 1999/183/EK bizottsági határozat (HL 1999. L 60., 61. o.) 2. cikkének értelmezésére irányul.

2 E kérelmet a Magdeburger Mühlenwerke GmbH (a továbbiakban: Magdeburger Mühlenwerke) és a Finanzamt Magdeburg (a továbbiakban: Finanzamt) között az utóbbi által egy beruházásokhoz nyújtott támogatás kiszámítása keretében bizonyos malomipari beruházások figyelembevételének elutasítása tárgyában folytatott eljárás keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A 90/342/EGK bizottsági határozat helyébe lépő mezőgazdasági és erdészeti termékek feldolgozási és forgalmazási feltételeinek javítását célzó beruházásoknál figyelembe veendő kiválasztási kritériumok elfogadásáról szóló, 1994. március 22-i 94/173/EGK határozat (HL L 79., 29. o.) melléklete 2.1. pontjának első francia bekezdése így rendelkezik:

„2.1. A gabona- és rizságazatban (a vetőmagok kivételével) az alábbi beruházások kizártak:

– malomipari […] beruházások […]”.

4 1995-ben az Európai Közösségek Bizottsága a mezőgazdasági termékek feldolgozását és forgalmazását érintő beruházásokkal kapcsolatos állami támogatásokra vonatkozó iránymutatást (HL 1996. C 29., 4. o., a továbbiakban: mezőgazdasági iránymutatás) fogadott el. 1995. október 20-i SG (95) D/13086. számú levelében tájékoztatta a tagállamokat ezen iránymutatásról.

5 A hivatkozott mezőgazdasági iránymutatás 3. pontjának b) alpontjában a Bizottság többek között kifejtette, hogy „[a 94/173 határozat mellékletének] 2. pont[já]ban feltétel nélkül kizárt beruházásokkal kapcsolatosan állami támogatás […] nem tekinthető a közös piaccal összeegyeztethetőnek”. Ugyanezen pont b) alpontjából kitűnik, hogy ez különösen a valamely regionális támogatási program keretében nyújtott támogatásokra vonatkozik.

6 AZ 1999/183 határozat rendelkező része az alábbiakat írja elő különösen:

„*1. cikk*

A regionális célú támogatási programok összeegyeztethetetlenek a közös piaccal […], amennyiben nem tartják tiszteletben a [Németországi Szövetségi Köztársasággal] az 1995. október 20-i [SG (95) D/13086.] levélben közölt iránymutatást, és a mezőgazdasági termékek feldolgozásához és forgalmazásához nyújtott beruházásokkal kapcsolatos állami támogatások terén hozott hasznos intézkedéseket.

2. cikk

Az e határozatról szóló értesítéstől számított két hónapon belül [a Németországi Szövetségi Köztársaság] köteles módosítani, vagy – amennyiben annak van helye – megszüntetni a létező támogatásokat és programokat azok közös piaccal való összeegyeztethetőségének biztosítása érdekében. [a Németországi Szövetségi Köztársaság] az 1. cikkben hivatkozott iránymutatás 3. pontj[ának] b) [alpontja] értelmében különösen köteles biztosítani, hogy:

1) semmiféle, a mezőgazdasági termékek feldolgozásához és forgalmazásához nyújtott beruházásokkal kapcsolatos állami támogatás ne legyen nyújtható [a 94/173 határozat mellékletének] 2. pont[já]ban feltétel nélkül kizárt beruházásokra nézve.

[…]

3. cikk

Az e határozatról szóló értesítéstől számított két hónapon belül [a Németországi Szövetségi Köztársaság] értesíti a Bizottságot az e határozatban foglaltaknak való megfelelés érdekében tett intézkedéseiről.

[...]”

A német jog

7 A beruházási szubvenciókról szóló 1996. január 22-i törvény (Investitionszulagengesetz), amelynek célja a támogatott régióban, vagyis Berlin tartományban és az új tartományokban tevékeny magánvállalkozások tevékenységének felgyorsítása és intenzitásának növelése, állami szubvenció formájában nyújtott beruházási szubvenció kifizetését írta elő azon vállalkozásoknak, amelyek bizonyos beruházásokat eszközöltek saját társaságukban.

8 E törvény 2. cikke első mondatának értelmében:

„Támogatható beruházásoknak minősülnek […] a beruházás vagy gyártás tárgyát képező vagyon azon új és elhasználható tárgyi eszközei, amelyek a megszerzésüktől vagy gyártásuktól számított legalább 3 évig,

1) a kedvezményezett régióban található vállalkozás vagy létesítmény beruházás tárgyát képező vagyon részét képezik,

2) a kedvezményezett régióban található létesítményben maradnak, és

3) amelyeket minden évben legfeljebb 10%-ban használják magáncélra.”

9 Ugyanezen rendelkezés második mondata meghatározza a beruházási szubvencióban nem részesíthető beruházásokat. A 4. pontja értelmében, amelyet az 1998. december 24-én hatályba lépett, 1998. december 19-i adókedvezményekről szóló 1999. évi törvény (Steuerentlastungsgesetz 1999) illesztett be, nem támogathatók különösen:

„4) azon tárgyi eszközök, amelyeket az érintett 1998. szeptember 2-át követően […] szerzett meg, és amelyeket […] a [94/173 határozat] mellékletének 2. pontja felsorol […]”

10 E törvény 3. cikkének 4. pontja úgy rendelkezik:

„[…] a beruházások akkor támogathatók, ha a kedvezményezett:

4. 1994. június 30-át követően kezdte meg és 1999. január 1-jét megelőzően fejezte be azokat, és feldolgozóipari vállalkozásokba való beruházásokról van szó […].”

11 E rendelkezés negyedik és ötödik mondata pontosítja, hogy:

„A beruházások abban az időpontban számítanak befejezettnek, amikor az eszközöket megvásárolták […]. A beruházások abban az időpontban számítanak megkezdettnek, amikor az eszközöket megrendelték […].”

12 A hivatkozott törvény 4. cikkének első mondata értelmében:

„A beruházási szubvenció számítási alapja a pénzügyi év során kötött támogatott beruházások […] vásárlási költségeinek összegéből áll.”

13 E törvény 6. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „a beruházási szubvenció iránti kérelmet azon pénzügyi évet követő naptári év szeptember 30-át megelőzően kell benyújtani, amelynek során a beruházásokat befejezték.”

14 A személyi jövedelemadóról szól törvény végrehajtási rendeletének (Einkommensteuer-Durchführungsverordnung) 9a. cikke a felvásárlás évét „a teljesítés éve[ként]” határozza meg.

15 A Finanzgericht des Landes Sachsen-Anhalt szerint a Bundesfinanzhof (szövetségi legfelsőbb adóügyi bíróság) ítélkezési gyakorlata értelmében a teljesítés időpontjának azt az időpontot kell tekinteni, amikor az adott eszköz a vásárló vállalkozásában működésre készen áll.

A jogvita előzményei és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

16 A beruházási szubvenciókról szóló 1996. január 22-i törvény eredetileg nem tartalmazott a mezőgazdasági ágazatban megvalósított beruházásokra vonatkozó korlátozást, mivel a német szövetségi kormány úgy vélte, hogy a mezőgazdasági iránymutatás csupán egy olyan ajánlás, amely őt nem köti.

17 Az ügy irataiból kitűnik, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság a 1996. január 22-i beruházási szubvenciókról szóló törvényt az EK 88. cikk (3) bekezdésének alkalmazásával 1995. május 31-én bejelentette a Bizottságnak. A Bizottság e törvényt az N494/A/95. sz. és az N710/C/95. sz. ügy keretében megvizsgálta, és 1995. november 29-i határozatával jóváhagyta, amely határozat kifejtette, hogy e támogatási program alkalmazásakor be kell tartani különösen a mezőgazdaságra vonatkozó, alkalmazandó közösségi rendelkezéseket.

18 A Bizottság a mezőgazdasági iránymutatásban felhívta a tagállamokat, hogy a már létező támogatásaik módosításával legkésőbb 1996. január 1-jétől eleget tesznek a hivatkozott iránymutatásnak. Ezen visszajelzés hiányában a Bizottság fenntartotta a jogot, hogy az EK 88. cikk (2) bekezdése alapján megindítsa a hivatalos vizsgálati eljárást. A Németországi Szövetségi Köztársaság nem tett eleget e kérésnek.

19 A Bizottság ezért 1996. június 12-én úgy határozott, hogy a mezőgazdasági termékek feldolgozására és forgalmazására Németországban fennálló regionális célú támogatási programokkal szemben hivatalos vizsgálati eljárást indít. Ezt a határozatot az Európai Közösségek Hivatalos Lapjában 1997. február 5-én tették közzé (HL C 36., 13. o.).

20 A Bizottság 1998. május 20-án az 1999/183 határozat elfogadásával fejezte be a szóban forgó eljárást, amelyről a Németországi Szövetségi Köztársaság 1998. július 2-án kapott értesítést.

21 A német szövetségi pénzügyminisztérium Bundessteuerblattban (Szövetségi Adóügyi Közlöny; a továbbiakban: BStBl) 1998. szeptember 28-án közétett 1998. szeptember 18-i levelében arról tájékoztatta a tartományok pénzügyi ügyekben hatáskörrel rendelkező felsőfokú hatóságait, hogy 1998. szeptember 3-tól többek között a 94/173 határozat mellékletének 2. pontjában felsorolt beruházások tekintetében semmiféle beruházási támogatás nem nyújtható, és kijelentette, hogy a 1996. január 22-i beruházási szubvenciókról szóló törvény ilyen értelmű módosítása várható (a továbbiakban: 1998. szeptember 18-i levél).

22 A német jogalkotó az adókedvezményekről szóló 1999. évi német törvénnyel módosította a jelen ítélet 9. pontjában hivatkozott, 1996. január 22-i beruházási szubvenciókról szóló törvényt.

23 1999. szeptember 10-én az új tartományokban malomipari vállalkozást működtető Magdeburger Mühlenwerke beruházási szubvenció iránti kérelmet nyújtott be bizonyos, 1998-ra vonatkozó beruházások tekintetében, 5,9 millió DEM értékben.

24 A Finanzamt mindazonáltal úgy ítélte meg, hogy a támogatásban részesülésre jogosító beruházások csupán 1,9 millió DEM értékűek. A támogatás számítási alapjában ugyanis a 1996. január 22-i beruházási szubvenciókról szóló törvény 2. cikke második mondatának 4. pontja alkalmazásával nem volt hajlandó figyelembe venni azokat a beruházásokat, amelyek tekintetében a beruházásról szóló végleges döntés legkésőbb 1998. szeptember 2-án született, ám amelyek teljesítése csupán ezen időpont után történt meg.

25 2001. szeptember 26-án a Magdeburger Mühlenwerke e határozattal szemben keresetet terjesztett a Finanzgericht des Landes Sachsen-Anhalt elé, arra hivatkozva, hogy a 1996. január 22-i beruházási szubvenciókról szóló törvény 2. cikke második bekezdésének 4. pontja sérti a visszaható hatály alkotmányos elvét.

26 A Magdeburger Mühlenwerke különösen arra hivatkozott, hogy az 1996. január 22-i beruházási szubvenciókról szóló törvény 2. cikke második bekezdése 4. pontjának visszaható hatálya megsértette jogos bizalmát, mivel egyrészt attól a pillanattól kezdve, hogy a beruházásról szóló döntést meghozzák, azon szabály, amelynek alapján a támogatás odaítélésre kerül, jogos bizalmat keletkeztet a támogatást kérelmezőben. Márpedig beruházásról szóló döntését 1998. szeptember 3-át megelőzően hozta meg, és a német jogalkotó e rendelkezéshez nem fűzött az uniós jog címén semmiféle kikötést, illetve nem hozott létre a már megvalósított beruházásokra alkalmazandó átmenteni szabályozást.

27 Másrészről e társaság legkorábban 1998. szeptember 28-án – vagyis az 1998. szeptember 18-i levél BStBl-ben való közzététele napján – értesülhetett arról, hogy nem részesülhet beruházási szubvencióban, anélkül hogy megfelelő határidő állt volna rendelkezésére annak tudomásul vételére.

28 A Finanzamt a kérdést előterjesztő bíróság előtt arra hivatkozott, hogy a 94/173 határozatot 1994. március 23-án közzétették az Európai Közösségek Hivatalos Lapjában, és az azóta mindenki számára elérhető volt, ezért ettől az időponttól kezdve a támogatást kérők jogos bizalma nem részesülhet védelemben.

29 2007. december 20-án a Finanzgericht des Landes Sachsen-Anhalt felfüggesztette eljárását és a Bundesverfassungsgerichthez fordult azzal a kérdéssel, hogy az 1966. január 22-i beruházási szubvenciókról szóló törvény 2. cikke második mondatának 4. pontja összeegyeztethető-e a visszaható hatály tilalmának alkotmányos elvével. E tekintetben kifejtette, hogy mivel az 1966. január 22-i beruházási szubvenciókról szóló törvény jogvita tárgyát képező módosítása azokra a beruházásokról szóló végleges döntésekre is alkalmazandó, amelyeket a beruházó az új szabályozás hatálybalépése előtt hozott, a német ítélkezési gyakorlatnak és a német doktrínának megfelelően e módosítás visszaható hatályú.

30 A Finanzgericht des Landes Sachsen-Anhalt szerint a támogatást úgy kell tekinteni, hogy azt a beruházásról szóló végleges döntés meghozatala időpontjában ítélték oda. A nemzeti támogatási program ugyanis ösztönző hatással járt attól fogva, hogy valamely beruházót a beruházásról szóló döntésre késztette. Ezenfelül ezt az értelmezést az 1999/183 határozat szövegezése is megerősíti, amely határidőt ír elő az utóbbinak való megfelelésre. Ráadásul az 1999/183 határozat 2. cikkét a bizalomvédelem elvére figyelemmel kell értelmezni.

31 E tekintetben a Finanzgericht des Landes Sachsen-Anhalt úgy vélte, hogy a Bizottság a bizalomvédelem biztosítása érdekében az 1999/183 határozattal átmeneti szabályozást hozott létre a hivatkozott határozat közzétételét megelőzően elfogadott beruházásról szóló végleges döntésekre nézve. Tehát mivel a Németországi Szövetségi Köztársaságnak lehetősége volt átmeneti szabályozás elfogadására, és úgy határozott, hogy az 1966. január 22-i beruházási szubvenciókról szóló törvényt visszaható hatállyal módosítja, a jogvita tárgyát képező jogszabály-módosítás nem igazolható a közérdekkel.

32 A Bundesverfassungsgericht 2011. október 4-i végzésével a Finanzgericht des Landes Sachsen-Anhalt kérelmét elutasította mint elfogadhatatlant, úgy ítélve meg különösen, hogy mielőtt a Finanzgericht des Landes Sachsen-Anhalt hozzá fordult volna, a Bírósághoz kellett volna fordulnia azzal a kérdéssel, hogy az 1999/183 határozat 2. cikkének 1) pontja vonatkozik-e azokra a beruházási támogatásokra, amelyekre nézve a végleges beruházási döntést legkésőbb 1998 szeptember 2-ig meghozták, ám amelyek teljesítése csak ezen időpontot követően történt meg.

33 E körülmények között a Finanzgericht des Landes Sachsen-Anhalt úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és az alábbi kérdést terjeszti előzetes döntéshozatalra a Bíróság elé:

„Az [1999/183 határozat] annak átültetése kapcsán biztosított-e a német jogalkotó számára olyan mérlegelési mozgásteret az [1996. január 22-i beruházási szubvenciókról szóló törvény] 2. cikke második mondata 4. pontjának szabályozása tekintetében, amely alapján olyan szabályozás is elfogadható, amely kedvezményben részesíti a hatálya alá tartozó olyan beruházásokat, amelyek esetében a végleges beruházási döntés meghozatalára a[z 1999/183] határozat átültetésére meghatározott határidő lejártát, illetve a tervezett intézkedések [BStBl-ben] való közzétételét megelőzően, azonban a beruházás tárgyát képező tárgyi eszköz szállítására, valamint az adókedvezmény megállapítására és kifizetésére azt követően került sor?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

34 Kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy az 1999/183 határozat 2. cikkével ellentétes-e az olyan malomipari beruházási támogatások odaítélése, amelyekre nézve a végleges beruházási döntés meghozatalára a Németországi Szövetségi Köztársaságnak az utóbbi határozatnak való megfelelésre meghatározott határidő lejártát, illetve a tervezett intézkedések BStBl-ben való közzétételét megelőzően került sor, azonban a beruházás tárgyát képező tárgyi eszköz szállítására, valamint az adókedvezmény megállapítására és kifizetésére a szóban forgó határidő lejártát, illetve a szóban forgó közzétételt követően került sor.

35 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból az tűnik ki, hogy az alapeljárás körülményeire figyelemmel a Finanzgericht des Landes Sachsen-Anhalt különösen arra vár választ, hogy mely időpontban kell valamely támogatást odaítéltnek tekinteni, illetve arra, hogy a bizalomvédelem elve milyen követelményeket támaszt.

36 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy az 1999/183 határozat 2. cikkének 1) pontja arra kötelezi a Németországi Szövetségi Köztársaságot, hogy biztosítsa, hogy a hivatkozott határozat közzétételétől számított két hónapot, a jelen esetben 1998. szeptember 3-át követően semmiféle olyan támogatás ne legyen nyújtható, amely többek között a malomipari beruházásokra vonatkozik.

37 Márpedig emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdésének értelmében, ha a Bizottság – azt követően, hogy felhívta az érintett feleket észrevételeik megtételére – megállapítja, hogy egy állam által vagy állami forrásból nyújtott támogatás nem egyeztethető össze a közös piaccal, úgy határoz, hogy az érintett állam köteles a Bizottság által kitűzött határidőn belül a támogatást megszüntetni vagy módosítani. A jelen ítélet 36. pontjában hivatkozott, a Németországi Szövetségi Köztársaság részére meghatározott határidő tehát csupán az alapeljárás tárgyát képező támogatások módosítására, vagy – amennyiben annak van helye – megszüntetésére vonatkozott.

38 Ezenfelül az 1999/183 határozat egyáltalán nem tartalmaz átmeneti szabályozást. Ennélfogva meg kell állapítani, hogy a malomipari beruházásokra vonatkozó támogatások 1998 szeptember 2-át követő nyújtásáról szóló tilalom feltétel nélküli.

39 Következésképpen az 1999/183 határozat 2. cikkének 1) pontja nem teszi lehetővé a malomipari beruházásokra vonatkozó támogatások 1998. szeptember 2-át követő nyújtását.

40 Azon kérdés kapcsán, hogy az alapeljárás tárgyát képező beruházási szubvenciót mikor nyújtották, rá kell mutatni, hogy a támogatást abban az időpontban kell odaítéltnek tekinteni, amikor az alkalmazandó nemzeti jogszabály szerint a kedvezményezett jogosulttá válik arra, hogy megkapja a támogatást.

41 Ennélfogva a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak meghatározása, hogy az alkalmazandó nemzeti jog alapján az említett támogatás mikor tekintendő odaítéltnek. Ennek érdekében a nemzeti jog által a szóban forgó támogatás megszerzése tekintetében támasztott feltételek összességét figyelembe kell vennie.

42 Következésképpen amennyiben a hivatkozott feltételek mindegyike legkésőbb 1998. szeptember 2-ig teljesült, az 1999/183 határozat 2. cikkének 1) bekezdésében foglalt tilalom nincs hatással a támogatás megfelelő részletének kifizetésére, ugyanis e határozat nem követeli meg a már odaítélt támogatások visszafizetését. Ezzel szemben amennyiben az összes feltétel csupán ezen időpontot követően teljesül, a hivatkozott tilalom feltétel nélkül alkalmazandó.

43 Mindemellett hangsúlyozni kell, hogy a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak biztosítása, hogy az 1999/183 határozat 2. cikkének 1) pontjában foglalt tilalom ne kerüljön kijátszásra. Amint ugyanis azt a jelen ítélet 8–15. pontjában ismertetett tényállás sugallja, a német jog által a beruházási szubvenció odaítéléséhez megkövetelt feltételek egyike mindenesetre az, hogy a beruházásnak már befejezettnek kell lennie. Ennélfogva a nemzeti bíróság az 1999/183 határozatot követően nem ítélheti úgy meg, hogy az ezen támogatásra vonatkozó jog akkor keletkezett, amikor a támogatást kérelmező a végleges beruházási döntést meghozta.

44 Figyelemmel különösen a hivatkozott határozat 2. cikkének 1) pontjában foglalt tilalom feltétel nélküli jellegére, és arra a körülményre, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság részére meghatározott határidő csupán a létező támogatások és támogatási programok módosítására, vagy – amennyiben annak van helye – megszüntetésére vonatkozott azok közös piaccal való összeegyeztethetőségének

biztosítása érdekében, az alapeljárás tárgyát képező támogatás odaítélési feltételeinek nemzeti hatóságok általi bármely olyan értelmezése, amely időben előrehozná azt az időpontot, amikor e támogatás odaítéltnek tekinthető, e tilalom kijátszására irányul.

45 Egyébiránt valamely támogatási intézkedés ösztönző hatása annak a közös piaccal való összeegyeztethetőségére vonatkozó vizsgálata körébe tartozik (lásd ebben az értelemben a C-544/09 P., Németország kontra Bizottság, ügyben 2011. szeptember 15-én hozott ítélet 68. pontját). Ennélfogva hozzá kell tenni, hogy az a körülmény, miszerint az 1996 január 22-i beruházási szubvenciókról szóló törvény ösztönző hatást gyakorolhatott a szóban forgó beruházásokra, irreleváns azon időpont meghatározása tekintetében, amikor e támogatás odaítéltnek tekinthető.

46 Annyiban, amennyiben a kérdést előterjesztő bíróság arra vár választ, hogy a bizalomvédelem elve az alapeljáráshoz hasonló esetben megköveteli-e, hogy valamely, 1998. szeptember 3-át megelőzően meghozott végleges beruházási döntés mindazonáltal támogatás tárgyát képezhesse, emlékeztetni kell arra, hogy a Bizottság 1996. június 12-én indított hivatalos vizsgálati eljárást többek között az 1996. január 22-i beruházási szubvenciókról szóló törvény értelmében nyújtott malomipari beruházásokra vonatkozó támogatásokkal szemben, és hogy az ezen eljárás megindításáról szóló határozatot 1997. február 5-én közzétették az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában*.

47 Még ha feltételezzük is, hogy a hivatkozott közzétételt megelőzően valamely gondos gazdasági szereplő hivatkozhatott volna az ilyen támogatás nyújtásába vetett jogos bizalmára, ez a jogos bizalom a közzétételtől kezdve megszűnt. A hivatalos vizsgálati eljárás megindítása ugyanis azt jelenti, hogy a Bizottságban komoly kétségek merülnek fel a szóban forgó támogatás uniós joggal való összeegyeztethetőségével kapcsolatosan. Egy gondos gazdasági szereplő tehát ettől az időponttól kezdve nem bízhat e támogatás fennmaradásában.

48 Végül a jelen ítélet 46. és 47. pontjában kifejtett indokok miatt az 1998. szeptember 18-i levél BStBl-ben való közzététele irreleváns az alapeljárás felperesének kérelmébe vetett jogos bizalom létezésének értékelése szempontjából.

49 A fenti megfontolásokra figyelemmel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1999/183 határozat 2. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan malomipari beruházási támogatások nyújtása, amelyekre nézve a végleges beruházási döntés meghozatalára a Németországi Szövetségi Köztársaságnak az e határozatnak való megfelelésre meghatározott határidő lejártát, illetve az e célból hozott intézkedések BStBl-ben való közzétételét megelőzően került sor, azonban a beruházás tárgyát képező tárgyi eszköz szállítására, valamint a szubvenció megállapítására és kifizetésére csak e határidő lejártát, illetve e közzétételt követően került sor, amennyiben a beruházási szubvenció odaítélésének időpontja az említett határidő lejárta utánra esik. A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak az időpontnak a meghatározása, hogy az alapeljáráshoz hasonló beruházási szubvenciót mely időpontban kell odaítéltnek tekinteni, figyelembe véve a nemzeti jog által a szóban forgó támogatás megszerzése tekintetében támasztott feltételek összességét, és biztosítva azt, hogy az 1999/183 határozat 2. cikkének 1) pontjában foglalt tilalom ne kerüljön kijátszásra.

A költségekről

50 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

A Németországban regionális célú, létező támogatási programok alapján mezőgazdasági termékek feldolgozásához és forgalmazásához nyújtható állami támogatásokról szóló, 1998. május 20-i 1999/183/EK bizottsági határozat 2. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan malomipari beruházási támogatások odaítélése, amelyekre nézve a végleges beruházási döntés meghozatalára a Németországi Szövetségi Köztársaságnak az e határozatnak való megfelelésre meghatározott határidő lejártát, illetve az e célból hozott intézkedések Bundessteuerblattban való közzétételét megelőzően került sor, azonban a beruházás tárgyát képező tárgyi eszköz szállítására, valamint a szubvenció megállapítására és kifizetésére csak e határidő lejártát, illetve e közzétételt követően került sor, amennyiben a beruházási szubvenció odaítélésének időpontja az említett határidő lejárta utánra esik. A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak az időpontnak a meghatározása, amikor az alapeljáráshoz hasonló beruházási szubvenciót odaítéltnek kell tekinteni, figyelembe véve a nemzeti jog által a szóban forgó támogatás megszerzése tekintetében támasztott feltételek összességét, és biztosítva azt, hogy az 1999/183 határozat 2. cikkének 1) pontjában foglalt tilalom ne kerüljön kijátszásra.

Aláírások